

İcra takip dosyalarının varlık şirketlerine temlik sonrası söz konusu dosyalara ilişkin vekalet ücreti alacağı ve makbuzunun, alacağın takip çıkış bedeli üzerinden mi yoksa bankanın temlik ettiği tutar üzerinden mi kesilmesi gerektiği ve karşı taraf veka

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.35.16.01-176200-743
Tarih	10.08.2012

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İZMİR VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.35.16.01-176200-743

10/08/2012

Konu : Serbest meslek kazançlarında elde etme hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formu ve eki dilekçede; halen avukatlığını yapmış olduğunuz bankanın takip ettiği icra dosyalarını zaman zaman varlık şirketlerine temlik ettiği, alacak temliklerinin de alacak tutarı üzerinden % 10-15 gibi düşük oranlarda gerçekleştirildiği, takip edilen ve varlık şirketlerine temlik edilen söz konusu icra dosyalarında banka ile yapılan sözleşme gereği asgari ücret tarifesinden müvekkil vekalet ücreti ile karşı taraf vekalet ücreti alacağınızın bulunduğu, yapılan ve/veya yapılacak olan temlik işlemi sonrası icra dosyası vekil sıfatınızın kaldığı ve dosya ile ilişkinizin kesildiği belirtilerek, takip edilmekte olan icra takip dosyaları için dosyaların varlık şirketlerine temlik sonrası söz konusu dosyalara ilişkin vekalet ücreti alacağı ve makbuzunun, alacağın takip çıkış bedeli üzerinden mi yoksa

bankanın temlik ettiği tutar üzerinden mi kesilmesi gerektiği, karşı taraf vekalet ücreti alacağı için makbuz düzenlenip düzenlenmeyeceği ile düzenlenmesi durumunda hangi tutar üzerinden düzenlenmesi gerektiği hususlarındaki Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 65 inci maddesinde;

"Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır.

Serbest meslek faaliyeti; sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmıyan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır.

67 nci maddesinde;

"Serbest meslek kazancı bir hesap dönemi içinde serbest meslek faaliyeti karşılığı olarak **tahsil edilen** para ve ayınlar ve diğer suretlerle sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerden bu faaliyet dolayısıyla yapılan giderler indirildikten sonra kalan farktır.

Müşteri veya müvekkilinden, serbest meslek faaliyeti ile ilgili olmak üzere para ve ayın şeklinde alınan gider karşılıkları kazanca ilave edilir.

94 üncü maddesinde;

"Kamu idare ve müesseseleri, iktisadî kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşğıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar.",

96 ncı maddesinin birinci fıkrasında ise;

"Vergi tevkifatı, 94'üncü madde kapsamına giren nakten veya hesaben yapılan ödemelere uygulanır. Bu maddede geçen hesaben ödeme deyimi, vergi tevkifatına tabi kazanç ve iratları ödeyenleri istihkak sahiplerine karşı borçlu durumda gösteren her türlü kayıt ve işlemleri ifade eder."

hükümlerine yer verilmiştir.

94 üncü maddenin 2/b bendinde ise; yaptıkları serbest meslek işleri dolayısıyla bu işleri icra edenlere yapılan ödemeler üzerinden (2009/14592 sayılı B.K.K. ile 03.02.2009 tarihinden geçerli olmak üzere) % 20 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılacağı belirtilmiştir.

Diğer taraftan, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun "Avukatlık ücreti" başlıklı 164 üncü maddesinde; avukatlık ücretinin, avukatın hukukî yardımının karşılığı olan meblâğı veya değeri ifade ettiği, avukatlık asgarî ücret tarifesi altında vekâlet ücreti kararlaştırılamayacağı ve dava sonunda, kararla tarifeyle dayanılarak karşı tarafa yüklenecek vekâlet ücretinin avukata ait olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre, gelir vergisi yönünden serbest meslek kazançlarında hasılatın elde edilmesi tahsil edilme koşuluna bağlandığından, şahsınız tarafından takip edilmekte olan icra takip dosyaları için dosyaların varlık şirketlerine temlik sonrası söz konusu dosyalara ilişkin vekalet ücreti alacağınızın, nakden veya hesaben tahsil edildiği tarihte ve tahsilat tutarı üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılması gerekmektedir.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 236 ncı maddesinde

"Serbest meslek erbabı, mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için iki nüsha serbest meslek makbuzu tanzim etmek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşteride bu makbuzu istemek ve almak mecburiyetindedir."

hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun "Makbuz Muhteviyatı" başlıklı 237 nci maddesinde de, serbest meslek makbuzunda bulunması gereken bilgiler açıklanmıştır.

Bu itibarla, serbest meslek erbabı mükellef olarak her bir tahsilatınız için, tahsil edilen rakamın tamamına "Serbest Meslek Makbuzu" düzenlemeniz gerekmektedir.

Ayrıca 375 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin "İcra Dairelerince Alacaklı Taraf Avukatına Ödenmesine Karar Verilen Vekalet Ücretlerinin Belgelendirilmesi" başlıklı (2) numaralı bölümünde; "... İcra dairelerince borçludan alınarak müvekkili adına takibat yapan alacaklı taraf avukatına ödenmesine karar verilen avukatlık (vekalet) ücretlerinin avukata ödendiği anda, avukat tarafından borçlu adına en az iki nüsha serbest meslek makbuzu düzenlenecek olup, bir nüshası ödemeyi yapan memura verilecek; makbuzun avukatta kalan nüshasına ise icra dairesince ödemenin yapılmış olduğuna dair bir şerh düşülmesi ve ödemeyi yapan memur tarafından imzalanması şartı aranmayacaktır." denilmektedir.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalara göre; icra dairesince borçludan alınarak müvekkiliniz adına takibat yaptığınız için tarafınıza ödenmesine karar verilen borçlu taraf avukatlık (vekalet) ücretlerinin icra dairesi aracılığıyla tarafınıza ödendiği anda, tarafınızca her bir borçlu adına en az iki nüsha serbest meslek makbuzu düzenlemeniz gerekmektedir.

KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 1/1 inci maddesi ile;

"Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetler"

verginin konusunu teşkil eden işlemler kapsamına alınmıştır.

Anılan Kanunun "Vergiyi Doğuran Olayın Meydana Gelmesi" başlıklı 10 uncu maddesinde;

"Vergiyi Doğuran Olay:

a) Mal teslimi ve hizmet ifası hallerinde, malın teslimi veya hizmetin yapılması,

b) Malın tesliminden veya hizmetin yapılmasından önce fatura veya benzeri belgeler verilmesi hallerinde, bu belgelerde gösterilen miktarla sınırlı olmak üzere fatura veya benzeri belgelerin düzenlenmesi,

c) Kısım kısım mal teslimi veya hizmet yapılması mutad olan veya bu hususlarda mutabık kalınan hallerde, her bir kısmın teslimi veya bir kısım hizmetin yapılması,

Anında meydana gelir."

hükmü yer almış bulunmaktadır.

"Teslim ve Hizmet İşlemlerinde Matrah" başlıklı 20/1 inci maddesinde;

"Teslim ve hizmet işlemlerinde matrah, bu işlemlerin karşılığını teşkil eden bedeldir."

hükmüne yer verilmiştir.

Yine Katma Değer Vergisi Kanununun 27/5 inci maddesinde;

"Serbest meslek faaliyetleri için ilgili meslek teşekküllerince tespit edilmiş bir tarife varsa, hizmetin bedeli, bu tarife gösterilen ücretten düşük olamaz."

hükmü yer almış bulunmaktadır.

Konuya ilişkin olarak Maliye Bakanlığınca 21/07/1985 tarih ve 18818 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 15 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliğinin "AVUKATLIK ÜCRETLERİ" başlıklı "J" bölümünde;

"Mahkemelerce hükmolunan avukatlık ücretlerinin davayı kazananlara ödenmesi katma değer vergisinin konusuna girmemektedir. Ancak bu paralardan sözleşmeleri gereği ücret karşılığı çalışanlar dışında kalan avukatlara intikal eden kısım serbest meslek kazancı kapsamında vergiye tabi olacaktır.

Avukatlar aldıkları bu para için davayı kazanana serbest meslek makbuzu düzenleyecekler, makbuzda alınan tutar üzerinden katma değer vergisini hesaplayıp ayrıca göstereceklerdir."

açıklamasına yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, takip etmekte olduğunuz icra dosyalarının müvekkil banka tarafından varlık yönetim şirketlerine temlik edildiği tarih itibarıyla bankaya verilen hizmetin tamamlanmış olması nedeniyle, katma değer vergisi yönünden vergiyi doğuran olay meydana gelmiş olacağından bu tarih itibarıyla Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nden aşağı olmamak üzere hizmetin karşılığını teşkil eden bedel üzerinden katma değer vergisi hesaplanarak, ait olduğu dönemde beyan edilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 17.09.2026